

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 28725

гр. София, 17.08.2023 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 157 СЪСТАВ, в закрито заседание на седемнадесети август през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ЗОРНИЦА ИВ. ТОДОРОВА

като разгледа докладваното от ЗОРНИЦА ИВ. ТОДОРОВА Гражданско дело № 20231110120284 по описа за 2023 година

Производството е образувано по предявени от *****, ЕГН *****, с адрес: *****, обективно кумулативно съединени установителни искове срещу ответника *****, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: *****, представлявано от *****, за прогласяване нищожността на Договор за предоставяне на поръчителство № *****, поради противоречие със закона, евентуално поради заобикаляне на закона, евентуално поради липса на основание, и евентуално поради противоречие с добрите нрави, както и осъдителен иск за осъждане на ответника да заплати сумата от 50 лв., предявен като частичен от 600 лв. недължимо платена по нищожен Договор за предоставяне на поръчителство № *****, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 19.04.2023 г. до окончателното плащане.

С отговора на исковата молба в срока по чл. 131 ГПК ответникът е реливирал възражение за недопустимост на предявения отрицателен установителен иск за прогласяване нищожността на договора за поръчителство при кумулативното му съединяване с иск за връщане на даденото по нищожен договор, както и че е недопустимо в настоящото производство съдът да разглежда възражения за нищожност на договор за кредит, по който ответника не е страна. Съдът намира възраженията за неоснователни. За ищеца винаги е налице интерес с иск да прогласи нищожността на договор, по който той е страна, за да обвърже със силата на пресъдено нещо страните по нищожния договор. Съединяването на такъв иск с иск за връщане на даденото по нищожния договор не е недопустимо, като доводите на ответника, че с иска по чл. 55 ЗЗД инцидентно се проверява действителността, респ. се разглеждат доводите за нищожност на договора, са по принцип верни, но с решението по този иск ответникът няма да бъде обвързан от силата на пресъдено нещо по отношение на нищожността на договора с оглед на това, че мотивите не обвързват страните. Горното е важно

особено в настоящата хипотеза, в която искът по чл. 55 ЗЗД е предявен като частичен. Ето защо за всяка от страните по договора съществува правен интерес да предяви иск за прогасяване на нищожността му, едновременно с иск за връщане на даденото по нищожния договор. По отношение на възраженията за нищожност на договора за кредит, който се обезпечава с договора за поръчителство, дали същите могат да бъдат наведени и разгледани в настоящото производство е въпрос на основателност и ще бъде обсъдено с крайния съдебен акт.

С исковата молба е направено искане по чл. 219, ал. 1 ГПК за привличане на трето лице-помагач – ***** на страната на ищеца, като интересът от привличането на това лице е обоснован с възможността същото да бъде обвързано с мотивите и евентуално уважаването на предявените срещу ответника искове, би се отразило на размера на вноската по договора за кредит, сключен с *****.

Съгласно разпоредбата на чл. 219, ал. 1 ГПК в първото заседание за разглеждане на делото ищецът, а с отговора на исковата молба – ответникът, може да привлече трето лице, когато това лице има право да встъпи за да помага. Според чл. 218 ГПК трето лице може да встъпи в делото до приключване на съдебното дирене в първата инстанция, за да помага на една от страните, ако има интерес решението да бъде постановено в нейна полза. Трето лице има интерес да встъпи в чужд процес, на първо място, когато силата на пресъдено нещо на решението по изключение ще се разпростре спрямо него, на второ място, когато неблагоприятното за някоя от страните решение може да даде повод за предявяване на иск срещу третото лице, и на трето място, когато защитата на третото лице спрямо някоя от страните ще се затрудни или усложни, ако бъде постановено неблагоприятно за страната решение. В конкретния случай не е налице нито една от посочените хипотези. В случая, молителят е трето за материалния спор лице, доколкото между него и ищеца в настоящото производство е налице друго правоотношение, същевременно не е страна по правоотношението, предмет на настоящото производство, поради което съдебното решение по спора не би го засегнало. Евентуалното положително решение за ищеца няма да рефлектира върху правната му сфера като самостоятелен правен субект. Неблагоприятния изход на спора за която и да е от страните няма да даде повод за предявяване на иск срещу третото лице, доколкото никоя от страните при тези факти не разполага с обратен иск срещу него. Не е налице и третата хипотеза, доколкото по никакъв начин неблагоприятното решение за страната няма да затрудни защитата му. Ето защо искането следва да се отхвърли.

Следва да се уважи искането на ищеца по чл. 190 ГПК за задължаване на ответника да представи Договора поръчителство № *****, както и всички приложения към него, а в останалата част за представяне на счетоводна справка платежни нареждания, следва да се отхвърли, доколкото ответникът е представил справка за плащанията с отговора на исковата молба, а платежните нареждания следва

да са във владение на ищеца, а не на ответника.

Следва да се уважи искането на ищеца по чл. 192 ГПК за задължаване на трето неучастващо в делото лице – ***** за задължаването му да представи договор за паричен заем № *****, както и всички приложения към него след представяне на молба за връчване на това лице, съгласно изискванията на чл. 192, ал. 2 ГПК.

Произнасянето по искането на ищеца допускане на съдебно-счетоводна експертиза следва да се отложи за първото по делото заседание след становище по представената от ответника справка за извършени плащания и съобразяване на другите постъпили документи.

Искането за издаване на съдебно удостоверение следва да се отхвърли, тъй като от една страна не е направено за установяване на правнорелевантни по спора факти, и от друга страна може да се снабди с исканата информация и без съдебно удостоверение.

Съдът намира, че исковата молба е редовна и след размяна на книгата по делото, на основание чл. 140, ал. 3 ГПК, делото следва да бъде насрочено за разглеждане в открито заседание.

Така мотивиран и на основание чл. 140 ГПК, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТХВЪРЛЯ искането на ответника за прекратяване на делото по отношение на предявените отрицателни установителни иски за прогласяване нищожността на договора за поръчителство.

ОТХВЪРЛЯ искането на ищеца за конституиране на ***** като трето лице-помагач на негова страна.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО подлежи на обжалване с частна жалба пред СГС в едноседмичен срок от връчването му ищеца.

ЗАДЪЛЖАВА на основание чл. 190 ГПК ответника ***** в срок до датата на заседанието да представи препис на Договор за предоставяне на поръчителство № *****, както и приложенията към него.

ЗАДЪЛЖАВА на основание чл. 192 ГПК ***** в срок до датата на заседанието да представи препис на Договор за паричен заем № *****, както и всички приложения към него.

ЗАДЪЛЖАВА ищеца в едноседмичен срок да представи препис от молбата по 192 ГПК за връчване на третото неучастващо лице *****.

ПРЕПИС от настоящото определение и молбата по чл. 192 ГПК на ищеца да се изпратят на *****.

ОТЛАГА произнасянето по искането на ищеца за допускане на съдебно-счетоводна експертиза за първото по делото заседание.

ОТХВЪРЛЯ останалите доказателствени искания.

НАСРОЧВА открито съдебно заседание за **06.02.2023 г. – 14,10 часа**, за които дата и час да се призват страните като им се връчи препис от настоящото определение, на ищеца и препис от отговора на исковата молба.

СЪОБЩАВА НА СТРАНИТЕ ПРОЕКТА СИ ЗА ДОКЛАД:

На основание чл. 140, ал. 2 от ГПК, съдът

ИЗГОТВЯ СЛЕДНИЯ ПРОЕКТ ЗА ДОКЛАД ПО ДЕЛОТО:

Обстоятелствата, от които произтичат претендираните права и възражения:

Ищецът ***** извежда съдебно предявените субективни права при твърдения, че с трето неучастващо в делото лице - ***** са сключили Договор за паричен заем № ***** за сумата от 1250 лв. В чл. 4 от договора било уговорено, че потребителят следва да представи едно от трите обезпечения: две физически лица, банкова гаранция или одобрено от заемотателя дружество – гарант, което предоставя гаранционни сделки. На същата дата между ищецът, ответника и трето неучастващо в делото лице - ***** бил сключен Договор за предоставяне на поръчителство № ***** , по силата на който ответникът ***** се е задължил да отговаря за задължението на ищеца по договора за заем, а ищецът е поел задължение да заплати на гарантиращото дружество възнаграждение, което е разсрочено на изплащане, заедно с месечната вноска по договора за кредит. Излага съображения, че доколкото договорът за поръчителство е акцесорен на договора за кредит, то действието на поръчителството е предпоставено от валидно съществуване на главното правоотношение, в това число валидност на клаузата на чл. 4 от договора за кредит. Излага съображения, че предвид невъзможността да се осигурят другите две обезпечения, води до единствения извод, че изначално кредиторът е искал да насочи кредитополучателя към сключването на гаранционна сделка, следователно разхода за това е бил изначално известен за него, поради което е следвало да го включи при изчислението и посочването размера на ГПР. С непосочването на този разход в ГПР води до нищожност на договора за кредит поради противоречието му с чл. 19, ал. 4 ГПК, евентуално се цели заобикалянето на изискването на цитираната норма. Наред с това поддържа, че договора за предоставяне на поръчителство е изначално лишен от основание, тъй като по силата на посоченото правоотношение в полза на потребителя не се предоставя услуга - обезпечението е единствено и само в полза на кредитора ***** . Позовава се на разпоредбата

на чл. 138 ЗЗД, според която договора за поръчителство се сключва между кредитора и поръчителя, а не между длъжника и поръчителя, какъвто е настоящия случай. Евентуално се поддържа, че с оглед икономическата обвързаност на кредитора и поръчителя, с уговарянето на възнаграждение за поръчителя, се цели единствено получаването на едно допълнително възнаграждение по договора за кредит, без значение дали длъжникът е изправна страна по договора за кредит или не, поради което клаузата, предвиждаща възнаграждение по договора за поръчителство противоречи на добрите нрави. Същото така счита, че клаузата противоречи на добрите нрави и поради обстоятелството, че възнаграждението по договора за поръчителство е в размер на повече от поливаната от отпуснатия заем, с което са нарушава принципа за добросъвестност и справедливост. Поради всичко изложено моли съдът да прогласи нищожността на Договор за предоставяне на поръчителство № ***** на посочените основания. Ищецът твърди, че е погасил всички суми по договора за кредит, в това число възнаграждението по договора за поръчителство, поради което наред с предявените искова за прогласяване нищожността на договора за поръчителство, претендира и връщане на част от платеното възнаграждение при начална липса на основание, а именно сумата от 50 лв., представляваща част от общо платеното възнаграждение в размер на 600 лв.

В срока за отговор на исковата молба по чл. 131 от ГПК ответникът ***** оспорва иска с доводи на недопустимост, като излага съображения, че за ищеца липсва правен интерес от предявяване на искове за нищожност на договора, при положение, че правото му може да бъде защитено в по-пълна степен с предявяването на осъдителен иск. Възразява и по отношение на наведени доводи за нищожност на договора за кредит, като счита същите за недопустими в това производство, доколкото ответникът не е страна по този договор. Сочи, дори да се приеме, че договора за кредит е нищожен, кредитополучателят остава задължен за чистата стойност на кредита, поради което договора за поръчителство се явява действителен при наличието на главен дълг. Излага съображения, че договора за предоставяне на поръчителство не е лишен от основание, доколкото кредитополучателят има интерес да изпълни точно задълженията си по договора за кредит, с което да избегне неблагоприятни последици от неизпълнението, а за поръчителя съществува интерес от получаването на възнаграждение за това. Поддържа, че има договорни отношения с кредитора по повод на поръчителството, а настоящия договор урежда отношенията единствено между длъжника и поръчителя. Позовава се на принципа на свобода на договарянето, поради което счита, че договорът не противоречи на добрите нрави. Излага доводи, че не е налице нееквивалентност на престациите. При тези съображения моли за отхвърляне на предявения иск.

Правна квалификация на правата, претендирани от ищеца, на насрещните

права и на възраженията на ответника:

Предявени са обективно съединени установителни иски при условията на евентуалност с правно основание чл.26 , ал. 1, пр.1, 2 и 3, чл. 26, ал. 2, пр. 4 ЗЗД и осъдителен иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД.

Права и обстоятелства, които се признават и които не се нуждаят от доказване:

С оглед изявленията на страните, на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 ГПК съдът обявява за безспорни и ненуждаещи се от доказване следните обстоятелства: между страните е сключен Договор за поръчителство № ***** за обезпечаване на задължението на ищеца по Договор за паричен заем № *****, сключен с *****.

В предмета на настоящото дело липсват правнорелевантни факти, които да са общоизвестни или служебно известни на съда по смисъла на чл.155 ГПК, както и факти, за които да съществуват законови презумпции (чл. 154, ал. 2 ГПК).

Разпределение на доказателствената тежест за подлежащите на доказване факти:

УКАЗВА на ищеца, че по исковете с правно основание чл.26 , ал. 1, пр.1, 2 и 3 ЗЗД и чл. 126, ал. 2, пр. 4 ЗЗД в негова тежест е докаже, че Договор за предоставяне на поръчителство № *****, е нищожен поради противоречие със закона, заобикаляне на закона, противоречи на добрите нрави и липса на основание за сключването му.

УКАЗВА на ищеца, че по иска с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД в негова тежест е докаже, че е заплатил претендираните суми на основание оспорения договор за поръчителство.

УКАЗВА на страните, че:

- най-късно в първото по делото заседание могат да изложат становището си във връзка с дадените указания и доклада по делото, както и да предприемат съответните процесуални действия, като им **УКАЗВА**, че ако в изпълнение на предоставената им възможност не направят доказателствени искания, те губят възможността да направят това по-късно, освен в случаите по чл. 147 ГПК.

- съгласно чл. 40, ал. 1 ГПК страната, която живее или заминае за повече от един месец в чужбина, е длъжна да посочи лице в седалището на съда, на което да се връчват съобщенията - съдебен адресат, ако няма пълномощник по делото в Република България, като същото задължение имат законният представител, попечителят и пълномощникът на страната, а съгласно ал. 2 в случай, че не бъде посочен съдебен адресат, всички съобщения се прилагат към делото и се смятат за връчени.

- съгласно чл. 41, ал. 1 ГПК страната, която отсъства повече от един месец от

адреса, който е съобщила по делото или на който веднъж ѝ е било връчено съобщение, е длъжна да уведоми съда за новия си адрес, като същото задължение имат и законният представител, попечителят и пълномощникът на страната, а съгласно ал. 2 при неизпълнение на това задължение всички съобщения ще бъдат приложени към делото и ще се смятат за редовно връчени.

- съгласно чл. 50, ал. 1 и 2 ГПК мястото на връчване на търговец и на юридическо лице, което е вписано в съответния регистър, е последният посочен в регистъра адрес, а ако лицето е напуснало адреса си и в регистъра не е вписан новият му адрес, всички съобщения се прилагат по делото и се смятат за редовно връчени.

- съгласно чл. 238, ал. 1 ГПК, ако ответникът не е представил в срок отговор на исковата молба и не се яви в първото заседание по делото, без да е направил искане за разглеждането му в негово отсъствие, ищецът може да поиска постановяване на неприсъствено решение срещу ответника или да оттегли иска, а съгласно ал. 2 ответникът може да поиска прекратяване на делото и присъждане на разноси или постановяване на неприсъствено решение срещу ищеца, ако той не се яви в първото заседание по делото, не е взел становище по отговора на исковата молба и не е поискал разглеждане на делото в негово отсъствие.

ПРИКАНВА страните към спогодба, в който случай половината от внесената държавна такса се връща на ищеца. **УКАЗВА** на страните, че за приключване на делото със спогодба е необходимо лично участие на страните или на изрично упълномощен за целта процесуален представител, за който следва да се представи надлежно пълномощно.

УКАЗВА на страните, че за извънсъдебно разрешаване на спора при условията на бързина и ефективност може да бъде използван способът медиация. Ако страните желаят да използват медиация, те могат да се обърнат към център по медиация или медиатор от Единния регистър на медиаторите към Министерство на правосъдието.

Препис от настоящото определение, в което е обективиран проектът на доклада по делото, да се връчи на страните, а на ищеца да се връчи и препис от отговора на исковата молба.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

Съдия при Софийски районен съд: _____